

Thisted Mørtel- og Grusværk
Att. Agner Sejerskilde
Kjelstrupvej 59A, Skovsted
7700 Thisted
Via CVR: 20384670

Miljø, Mobilitet og
Uddannelse
Råstoffer og Bæredygtighed
Niels Bohrs Vej 30
9220 Aalborg Øst

Råstofsagsbehandler
Anne Marie Henriksen
Mobil 24 63 56 39
anne.henriksen@rn.dk

Sagsnummer 1-35-71-1-79-25
Dato: 6. oktober 2026

Afslag på ansøgning om dispensation fra jordforureningslovens § 52 om tilførsel af jord til matr.nr. 10a Hjardemål By, Hjardemål, Thisted Kommune

Region Nordjylland har behandlet jeres ansøgning af 31. marts 2022 om dispensation til at tilføre uforurenet jord til råstofgraven på matr.nr. 10a Hjardemål By, Hjardemål, Thisted Kommune. Sagen er behandlet efter jordforureningslovens¹ § 52, stk. 2, pkt. 3.

Afgørelse - afslag

Region Nordjylland meddeler hermed afslag på jeres ansøgning om dispensation efter jordforureningslovens § 52. Det er Region Nordjyllands vurdering, at jordtilførslen kan medføre en risiko for forurening af grundvand der forventes at indgå i den fremtidige drikkevandsforsyning.

Dermed er forudsætningerne for at meddele dispensation efter jordforureningslovens § 52, stk. 2, pkt. 3 ikke opfyldt.

Ansøgning og modtagested

Der er søgt om en samlet tilførsel på op til 105.000 m³ uforurenet jord i form af sand/fyldjord, muldjord, ler og kalk i perioden frem til juni 2032. Jorden skal bruges til efterbehandling af råstofgraven på matr.nr. 10a Hjardemål By, Hjardemål, Thisted Kommune – se figur 1. Det fremgår af ansøgningen at jorden skal udlægges over grundvandsspejlet.

På modtagestedet har der været erhvervsmæssig indvinding af råstoffer i godt 20 år. Området er dermed omfattet af § 52 i jordforureningsloven. Der er ikke indsendt et detaljeret kort der viser placeringen af jorden, men jorden skal anvendes i forbindelse med reetablering af råstofgraven der ses på figur 1, primært i området omkring et fortidsminde hvor skråningerne skal reetableres.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 282 af 27. marts 2017 om forurenet jord

Figur 1: Kort over råstofgraven på matr.nr. 10a Hjarde mål By, Hjarde mål (rød skravering). Dele af råstofgraven er allerede efterbehandlet og skal ikke modtage jord. Den ansøgte jordmodtagelse vil primært være indenfor området der fremstår som en aktiv, åben råstofgrav på ovenstående ortofoto fra 2025.

Begrundelse for afslag

Geologien i området

Jævnfør grundvandskortlægningen² er området generelt præget af øvre aflejringer af flyvesand m.v. med underliggende kvartære lag af Sand 1, Ler 2 og Sand 2. Herunder er der prækvartære lag af ler og kalk. Det øvre zoneringslag består af flyvesand, tørv m.v. og udgør ikke et grundvandsmagasin ligesom det ikke udgør et sammenhængende beskyttende dæklag i forhold til de underliggende grundvandsmagasiner. Sand 1 er et øvre overfladenært grundvandsmagasin der er tolket til at udgøre et regionalt grundvandsmagasin, mens sand 2 primært er tolket i begravede dalstrukturer.

² Der er udarbejdet en hydrostratigrafisk model med et samlet areal på 1.002 km² for de områderne Thisted-Hanstholm, Østerild-Hannæs og Nr. Vorupør-Snedsted. Redegørelse for Østerild og Hannæs, NST 2014

I området ved Hjardemål sker der et skifte i geologien således at kalken umiddelbart vest for råstofgraven ses helt i terræn og kun i begrænset omfang er overlejret af ler. Mod øst er kalken derimod overlejret af både kvartære og prækvartære lerlag i betydeligt omfang.

Drikkevandsinteresser og indvindingsoplande

Arealet ligger i område med drikkevandsinteresser. Nærmeste område med særlige drikkevandsinteresser ligger ca. 2,5 km øst for modtagestedet og det nærmeste indvindingsopland til alment vandværk (I/S Østerild Vandværk) ligger ca. 5,2 km øst for arealet. Ifølge potentialelinjer ligger grundvandet ca. i kote 4-6 meter (DVR90) med en strømningsretning mod syd.

Der er ikke indvundet råstoffer under grundvandsspejlet i råstofgraven. Bunden af råstofgraven ligger omkring kote 17 m DVR90 svarende til 11 til 13 meter over grundvandsspejlet. Råstofgraven skal ifølge råstoffilladelsen efterbehandles til jordbrugsformål under hensyntagen til bl.a. fortidsmindet der er placeret centralt i råstofgraven.

Vandområdeplaner

Råstofgraven ligger helt eller delvist indenfor to regionale grundvandsforekomster³. Henholdsvis dkmj_972_kalk der dækker hele råstofgravens område og dkmj_122_ks der dækker den nordlige del af råstofgraven. Målsætningen for begge forekomster er god kvantitativ og god kemisk tilstand.

- Dkmj_972_kalk er i god kvantitativ tilstand, men i ringe kemisk tilstand på grund af nitrat der giver anledning til påvirkning af drikkevandsindvindingen
- Dkmj_122_ks er et terrænnært sandmagasin i god kvantitativ og kemisk tilstand.

Begge forekomster er udpeget som drikkevandsforekomster. Der er dermed tale om grundvandsforekomster der allerede eller potentielt kan anvendes som drikkevandsressource eller grundvandsforekomster der har hydraulisk kontakt med aktuelle eller potentielle drikkevandsforekomster.

Boringer i området

Der er en del boringer i området omkring råstofgraven. Herunder geotekniske boringer, råstofboringer, private vandforsyningsboringer og sløjfede boringer. I den nationale boringsdatabase (Jupiter) findes uddybende oplysninger om de enkelte boringer herunder bl.a. geologisk beskrivelse og vandstandspejlinger.

Nærmeste private vandforsyningsboring (DGU.nr 22.141) ligger ca. 150 m syd for modtagestedet. Boringen er 17,6 meter dyb og går ned til 7,4 m DVR 90. De øverste 4-6 meter under terræn består af sand, hvorefter der er kalk (i borerapport benævnt blegler og flint). En indvinding vil ske fra grundvandsforekomsten dkmj_972_kalk. Der er ikke data om pejling.

Indenfor en afstand på ca. 1.000 meter syd, sydvest og vest for råstofgraven ligger en række private vandforsyningsboringer. Herunder DGU nr. 22.121, DGU nr. 22.123, DGU nr. 22.120, DGU nr. 22.588, DGU nr. 22.391, DGU nr. 22.130 og DGU nr. 22.128. Boringerne er generelt mellem 12 og 30 meter

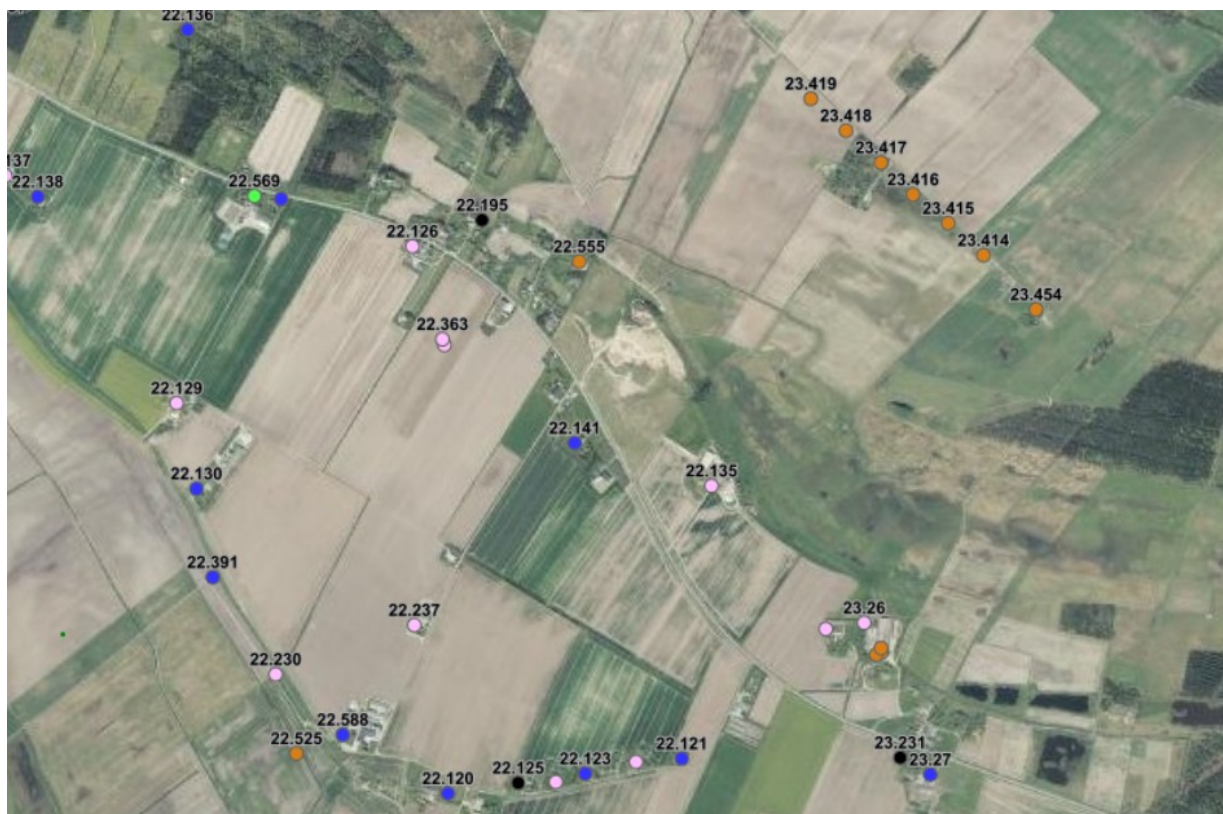
³ Vandområdeplaner 2021-2027 efter genbesøget, Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, december 2025

dybe og en indvinding vil ske fra kalkmagasinet dkmj_972_kalk. Boringerne viser generelt et øvre lag på 0,3 til 6 meter muld/jord efterfulgt af kalk/kridt.

Mod nordøst er der en stribe geotekniske boringer der er udført i forbindelse med etablering af vindmøller. Herunder boringerne DGU nr. 23.419, 23.418, 23.417, 23.416, 23.415, 23.414. De er alle 7 m dybe og boringsprofilen viser sandet muld, tørv og sand. Vandstanden er pejlet til omkring 6-7 m DVR 90 svarende til det terrænnære grundvandsmagasin dkmj_122_ks.

2-3 km nordvest og 1 km øst for det ansøgte modtagested ligger tre private vandforsyningsboringer med henholdsvis DGU nr. 23.233, DGU nr. 23.278 og DGU nr. 23.27. Boringerne er 2,5 til 13 meter dybe og boringsprofilen viser alene sand. En indvinding vil ske fra det terrænnære grundvandsmagasin dkmj_122_ks.

Generelt viser boringsdata fra Jupiter at der syd og vest for modtagestedet er et øvre tyndt lag muld efterfulgt af kalk/kridt. Nord og øst for modtagestedet viser boringsdata et øvre lag muld/tørv efterfulgt af sand. I overensstemmelse hermed ses det, at vandindvindingsboringerne syd for råstofgraven vil indvinde fra kalkmagasinet (dkmj_972_kalk), mens vandindvindingsboringerne nord for graven vil indvinde fra det øvre, terrænnære, kvartære sandmagasin (dkmj_122_ks).

Figur 2. Oversigt over boringer fra Jupiter i området ved modtagestedet. Ikke alle de nævnte boringer fremgår af billedet. Råstofgraven ses umiddelbart nord for boringen med DGU nr. 22.141.

Thisted Kommune har i mail af 15. januar 2026 gennemgået de nævnte boringer. Det fremgår af mailen at en række af de nævnte boringer formodentlig ikke anvendes til drikkevandsindvinding på

nuværende tidspunkt, idet de pågældende ejendomme jf. BBR er tilmeldt almen vandforsyning. Data i Jupiter er således ikke nødvendigvis opdateret for borerne i området. Hvorvidt de enkelte borer reelt er sløjfet eller i dag anvendes til markvanding, husdyrvanding eller andet er ikke afklaret.

Sammenfatning

Region Nordjylland vurderer på baggrund af ovenstående, at det ikke kan afvises at en tilførsel af jord til råstofgraven kan medføre en risiko for forurening af grundvand, der forventes at indgå i den fremtidige drikkevandsforsyning. Forudsætningerne for at meddele dispensation efter jordforureningslovens § 52 er dermed ikke opfyldt, og der meddeles afslag på det ansøgte.

Det indgår i vurderingen at det ansøgte modtagested ligger i område med drikkevandsinteresser og indenfor to regionale grundvandsforekomster der begge er udpeget til drikkevandsforekomster. Det indgår desuden i vurderingen, at afstanden fra bunden af råstofgraven til grundvandsspejlet er relativt kort og at der ikke vurderes at være et større sammenhængende lerlag der beskytter de nedre grundvandsforekomster.

Det følger af lovens forarbejder, at forbuddet mod tilførsel af jord til råstofgrave skal administreres restriktivt. Klagenævnsafgørelser på området har fastlagt, at risikovurderingen i forhold til grundvandet skal ske i forhold til såvel det primære som det øvre, terrænnære grundvandsmagasin. Vurderingen skal endvidere ske i forhold til såvel grundvand der aktuelt anvendes til drikkevandsforsyning som til grundvand der forventes at indgå i den fremtidige drikkevandsforsyning eller i det hele taget er egnet til drikkevandsproduktion. Vurderingen skal tage udgangspunkt i at kvalitetskriterierne for grundvandet skal være opfyldt overalt i grundvandsressourcen dvs. dels i de primære grundvandsmagasiner og dels i de øverst liggende grundvandsmagasiner der kan forårsage forureningsspredning eller som kan være anvendelige til vandforsyningsformål.

En dispensation forudsætter derfor, at det med høj grad af sikkerhed er godtgjort, at jordtilførslen ikke giver anledning til risiko for forurening af grundvand. Også ved udlægning af uforurenet jord kan der være risiko for påvirkning af grundvandet, bl.a. som følge af jordens indhold af humus eller af andre naturligt forekommende stoffer samt eventuelt indhold af pesticider, PFAS m.v. En yderligere faktor i denne risikovurdering er, at der ofte er tale om relativt store jordmængder.

Region Nordjylland er opmærksom på, at der tidligere har været meddelt dispensation til tilførsel af uforurenet jord til råstofgraven og at regionen ligeledes tidligere har tilkendegivet at være indstillet på at meddele dispensation til modtagelse af jord. Med udgangspunkt i bl.a. klagenævnets praksis må regionen imidlertid konstatere, at muligheden for dispensation skal tolkes yderst restriktivt. Samtidig kommer der løbende ny viden omkring grundvandsforholdene i forbindelse med bl.a. grundvandskortlægning og vandområdeplaner. Sagsbehandlingen tager bl.a. udgangspunkt i denne viden og i den praksis der fastlægges af klagenævnet. På den baggrund og ud fra de faktiske forhold jf. ovenstående er det regionens vurdering, at der ikke kan meddeles dispensation til det ansøgte.

Høring

Udkast til afgørelse blev den 2. oktober 2025 sendt i partshøring hos ansøger og lodsejer med en frist for høringssvar til den 17. oktober 2025. Efter en henvendelse fra ansøger blev høringsfristen i mail af 8.oktober 2025 fra Region Nordjylland forlænget frem til den 16. januar 2026. Efterfølgende

blev høringsfristen yderligere forlænget frem til den 1. marts 2026 og sagen blev herefter på anmodning fra ansøger sat i bero.

På foranledning af ansøger indsendte Thisted Kommune i mail af 15. januar 2026 en række bemærkninger vedr. grundvandsforhold og private borer i området. Ansøger selv indsendte bemærkninger til sagen i mail af 26. februar 2026.

Ansøger gør i sit høringssvar af 26. februar 2026 opmærksom på, at der tidligere har været meddelt dispensation fra jordforureningslovens § 52 til modtagelse af jord i råstofgraven og at regionen tidligere har oplyst, at man er indstillet på at meddele en ny dispensation. Ansøger oplyser at man forventer at kunne modtage jord fra en forventet kommende udvidelse af Testcentret (til vindmøller). Fordelen ved at modtage jord fra Testcentret er bl.a. en kortere transporttid og heraf følgende mindre forurening og mindre slid på vejnettet. Ansøger gør desuden opmærksom på, at flere af de private vandforsyningsboringer i området er slettet gennem årene. Man har derfor anmodet Thisted Kommune om status vedrørende private vandforsyningsboringer i området.

Thisted Kommune oplyser i mail af 15. januar 2026 at en række af de private vandforsyningsboringer - der i Jupiter fremstår som aktive - formodentlig ikke anvendes til drikkevandsindvinding på nuværende tidspunkt idet de pågældende ejendomme får vand fra alment vandværk. Det er kommunens vurdering, at der på nuværende tidspunkt alene er 2-3 private vandforsyningsboringer i området der er aktive og i drift. Data i Jupiter er således ikke nødvendigvis opdateret for borerne i området. Hvorvidt de enkelte borer reelt er sløjfet eller i dag anvendes til markvanding, husdyrvanding eller andet er ikke afklaret. Kommunen oplyser endvidere, at en fremtidig drikkevandsforsyning må forventes at foregå indenfor OSD-området samt at den kraftige grundvandssænkning ved testcentret (for vindmøller) vil gøre det svært at placere borer med stor konstant oppumpning tæt på testcentret. Kommunen oplyser endvidere at nitratanalyser fra området viser høje værdier og en del flere overskridelser hvilket indikerer en meget dårlig beskyttelse af områdets grundvand.

Regionens bemærkninger til høringssvar

Regionen tager i behandlingen af ansøgninger bl.a. udgangspunkt i nyeste viden om grundvandsforholdene, herunder fra grundvandskortlægning og vandområdeplaner. Derudover tages der udgangspunkt i den praksis der fastlægges af klagenævnet i nævnets afgørelser. Ud fra klagenævnets praksis må regionen konstatere, at muligheden for dispensation skal tolkes meget restriktivt. På den baggrund og ud fra de faktiske forhold jf. ovenstående er det regionens vurdering, at der ikke kan meddeles dispensation til det ansøgte. Det forhold at en række af de private vandforsyningsboringer i området angiveligt er lukket ændrer ikke på denne vurdering.

Regionen anerkender at der kan være en problemstilling i forhold til energi og klima når jorden skal køres længere væk. Det er dog ikke et kriterie der kan indgå i vurderingen efter jordforureningslovens § 52.

Offentliggørelse, klage og søgsmål

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter meddelelsen af afgørelsen jf. jordforureningslovens § 81. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er afgørelsens adressat, enhver der har en væsentlig individuel interesse i sagens udfald, kommunalbestyrelsen og embedslægeinstitutionen.

Du klager via klageportalen, som du finder via borger.dk eller virk.dk. Du logger på klageportalen med Nem-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Region Nordjylland via klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, foreninger, organisationer og offentlige myndigheder.

I klageportalen sendes din klage automatisk først til Region Nordjylland. Hvis Region Nordjylland fastholder afgørelsen, sender Region Nordjylland klagen videre til behandling i nævnet via klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet afgør herefter, om du kan fritages for at bruge klageportalen.

Hvis firmaet ønsker at anlægge et søgsmål ved domstolen til prøvelse af Region Nordjyllands afgørelse, skal sagen være anlagt inden 12 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

Hvis I har spørgsmål til ovenstående, er I velkommen til at kontakte os.

Med venlig hilsen

Anne Marie Henriksen
Råstofsagsbehandler

Kopi til:

- Thisted Kommune, att.
- Styrelsen for Patientsikkerhed Nord, tnord@stps.dk